

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์
ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หนังสืออ้างอิง
โดยเฉพาะในห้องสมุด

โสภิตา กรีพัฒน์

๒๑ ส.ค. ๒๕๔๖

TH0007392

167431

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

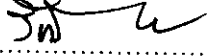
มีนาคม ๒๕๔๖

ISBN 974-9603-15-X

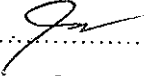
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

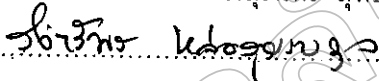
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

 ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณี สรรเสริญ)

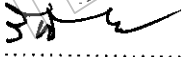
 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์)

 กรรมการ

(ดร.วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล)

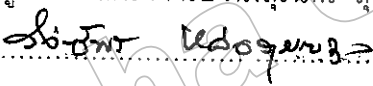
คณะกรรมการสอบปากเปล่า

 ประธาน

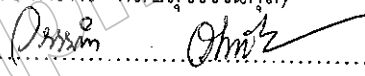
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณี สรรเสริญ)

 กรรมการ

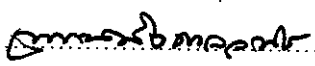
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์)

 กรรมการ

(ดร.วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล)

 กรรมการ

(ดร.วรรณิกา อัครชัยสุภิกรม)

 กรรมการ

(นายแพทย์ธนวัฒน์ สิงคาลวนิช)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 31 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณา และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนี สรรเสริญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์ และ ดร.วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำให้ข้อคิด ตลอดจนแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย ช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุน ให้กำลังใจ และเอาใจใส่เป็นอย่างดีแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และประทับใจในความกรุณาของอาจารย์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.วรรณิภา อัครชัยสุวิกรม อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ และข้อคิดต่าง ๆ ตลอดจนแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.วราชนันท์ บุญธิมา อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อาจารย์วีวรรณ เผ่ากัณหา อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา คุณเพ็ญศรี พัฒนมงคล นักวิชาการสาธารณสุข 72 ด้านบริการทางวิชาการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง คุณเกียรตินิยม แก้วลี ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปากกระแจะ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และคุณจิราภรณ์ แก้วสุกใส เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 4 สถานีอนามัยบ้านลานเท อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญการตรวจเครื่องมือในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา เป็นอย่างสูงที่ได้ให้โอกาสในการศึกษา ตลอดจนอบรมสั่งสอน ปลูกฝังความอดทน ความมุ่งมั่นในการศึกษาแก่ข้าพเจ้า รวมทั้งให้การช่วยเหลือสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน อีกทั้งญาติทุก ๆ คนที่เป็นกำลังใจอันยิ่งใหญ่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำยที่สุดขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ศูนย์เวชปฏิบัติครอบครัว กลุ่มงานเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลศูนย์พระนครศรีอยุธยา เพื่อน ๆ ปริญญาโทสาขาวิชาการพยาบาลชุมชนรุ่นที่ 4 ทุกท่าน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

โสภิตา กรีพัฒน์

43922354 : สาขาวิชา : การพยาบาลชุมชน ; พย.ม. (การพยาบาลชุมชน)

คำสำคัญ : การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ / สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

โสภิตา กริพัฒน์ : ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (FACTORS RELATING TO PERFORMANCE ON PREVENTION AND CONTROL OF AIDS OF THE SUB-DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION COUNCIL MEMBERS IN AYUTTHAYA PROVINCE) อาจารย์ที่ปรึกษา : รัชณี สรรเสริญ, D.N.Sc., สรินทร์ สุทธิธาทิพย์, Ed.D., วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล, กศ.ด., 137 หน้า. ISBN 974-9603-15-X

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้บทบาท และการเสริมสร้างพลังอำนาจกับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และอำนาจการทำนายร่วมของปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้บทบาท การเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างคือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 333 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามต่าง ๆ ที่มีมาตรวัด 5 ระดับ ได้แก่ แบบสอบถาม การรับรู้บทบาทด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ แบบสอบถามการเสริมสร้างพลังอำนาจด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ และแบบสอบถามการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบักได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการรับรู้บทบาท การเสริมสร้างพลังอำนาจ และการปฏิบัติงาน เท่ากับ 0.93 0.92 และ 0.95 ตามลำดับ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 ถึงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2545 การวิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์โดยใช้ Spearman's rank correlation และสมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีภาพรวมการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ การรับรู้บทบาทด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ และการเสริมสร้างพลังอำนาจด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประสบการณ์การทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับน้อย ($r = 0.112$) กับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายได้ และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับน้อย ($r = -0.169$, $r = -0.118$) กับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, .05 ตามลำดับ สำหรับการรับรู้บทบาทและการเสริมสร้างพลังอำนาจมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = 0.643$, $r = 0.775$) กับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเสริมสร้างพลังอำนาจ และการรับรู้บทบาท เป็นปัจจัยที่สามารถร่วมกันทำนายการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ร้อยละ 61.50 ($R^2 = 0.615$, $p < 0.01$) ซึ่งสามารถเขียนสมการทำนายการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้ การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ = $-0.296 + 0.786$ (การเสริมสร้างพลังอำนาจ) + 0.221 (การรับรู้บทบาท)

43922354 : MAJOR : COMMUNITY NURSING ; M.N.S (COMMUNITY NURSING)

KEYWORD : PERFORMANCE ON PREVENTION AND CONTROL OF AIDS / THE SUB-DISTRICT
ADMINISTRATION ORGANIZATION COUNCIL MEMBERS

SOPHITA KREPEAT : FACTORS RELATING TO PERFORMANCE ON PREVENTION AND
CONTROL OF AIDS OF THE SUB-DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION COUNCIL
MEMBERS IN AYUTTHAYA PROVINCE. THESIS ADVISOR : RACHANEE SUNSERM, D.N.Sc.,
SURIN SUTTHITATIP, Ed.D., VIJITPORN LORSUVONKUL, Ph.D., 137 P. ISBN 974-9603-15-X

The research aimed to study the correlation between personal factors, role perception, empowerment and performance, and their prediction power on prevention and control of AIDS of the Sub-District Administration Organization Council members in Ayutthaya Province. A multistage random sampling method was used in this research, and the sample consisted of 333 council members. The instrument was five-level rating scale questions on role perception, empowerment, performance on the prevention and control of AIDS. Analysing value for reliability by analysing α -coefficient of cronbach. The value of role questionnaire, empowerment and performance questionnaire were 0.93, 0.92 and 0.95. The data was collected from July 25-August 16, 2002. Spearman's rank correlation and stepwise multiple regression were employed to analyze the data.

The study revealed that :

1. The overall performance, role perception and empowerment were found to be in the middle level.
2. The following personal factors were found to be correlated with the prevention and control of AIDS: Work experience in positive correlation in low level ($r = 0.112$) with statistical significance at .05; role perception, and empowerment in positive correlation at the middle level ($r = 0.643$, $r = 0.775$) with statistical significance at .01; income and education level in negative correlation in low level ($r = -0.169$, $r = -0.118$) with the statistical significance at .01, .05 respectively.
3. Reinforcement of empowerment and role perception together are two variables with 61.50% ($R^2 = 0.615$, $p < 0.01$) of prediction power on prevention and control of AIDS. And the regression of equation in raw score was: Performance on prevention and control of AIDS. = -0.296 (empowerment) + 0.786 (role perception)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	32
ปัจจัยส่วนบุคคลที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน.....	39

ความสัมพันธ์ของการปฏิบัติงานกับการรับรู้บทบาทและการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	41
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	51
การพิทักษ์สิทธิ์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล.....	53
ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4 ผลการวิจัย.....	55
ผลการวิจัย.....	56
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
สรุปผลการวิจัย.....	67
อภิปรายผล.....	68
ข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก.....	89
ภาคผนวก ข.....	100
ภาคผนวก ค.....	108
ภาคผนวก ง.....	110
ภาคผนวก จ.....	135
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	137

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และขนาดกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	49
2	จำนวนค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และประสบการณ์การทำงาน ($n = 333$).....	56
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายด้านและภาพรวมทั้งหมด ($n = 333$).....	59
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้บทบาทด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายด้านและภาพรวมทั้งหมด ($n = 333$).....	60
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเสริมสร้างพลังอำนาจด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายด้านและภาพรวมทั้งหมด ($n = 333$).....	61
6	ค่าความสัมพันธ์แบบ Spearman's rank correlation ระหว่างรายได้ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานกับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ($n = 333$).....	62
7	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์กับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ($n = 333$).....	63
8	ค่าอำนาจในการทำนายของตัวทำนาย ค่าการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	64

- 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายด้านและภาพรวมทั้งหมด ($n = 333$)..... 101
- 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้บทบาทในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายด้านและภาพรวมทั้งหมด ($n = 333$)... 103
- 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเสริมสร้างพลังอำนาจในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายด้านและภาพรวมทั้งหมด ($n = 333$)..... 105

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	12
2 ภารกิจองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินการสุขภาพชุมชน.....	17
3 กระบวนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น.....	31
4 แสดงรูปแบบของกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจตามแนวคิดของกิบสัน.....	35